

2024/3018

6.12.2024

UREDBA (EU) 2024/3018 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 27. novembra 2024

o spremembi Uredbe (ES) št. 223/2009 o evropski statistiki

(Besedilo velja za EGP in Švico)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 338(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropske centralne banke ⁽¹⁾,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ določa pravni okvir na ravni Unije za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike.
- (2) Uredba (ES) št. 223/2009 je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2015/759 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, da bi se dodatno okrepilo upravljanje evropskega statističnega sistema (ESS), zlasti njegova strokovna neodvisnost. To okrepljeno upravljanje se je izkazalo za učinkovito.
- (3) Evropski svetovni organ za upravljanje statističnih podatkov (ESGAB) je 6. marca 2023 objavil letno poročilo za leto 2022. V njem je poudaril, da je strokovna neodvisnost bistvena za objektivno in nepristransko evropsko statistiko ter za to, da bo javnost bolj zaupala odločitvam in politikam, ki temeljijo na njej. Zato morajo države članice in Komisija upoštevati mednarodne dobre prakse v zvezi z izborom, imenovanjem in razrešitvijo vodij nacionalnih statističnih uradov (NSU) in generalnega direktorja Komisije (Eurostata) na podlagi jasnih strokovnih meril, kot sta ugled in visoka usposobljenost na področju statistike. Razlogi za predčasno prekinitev pogodbe ne smejo ogroziti strokovne neodvisnosti; treba jih je dobro utemeljiti, podrobno navesti in ustrezno sporočiti, pri tem pa je treba spoštovati pravice zadevne osebe. Poleg tega mora Komisija (Eurostat) Evropski svetovni organ za upravljanje statističnih podatkov obvestiti o vseh resnih pomislekih, ki jih ima v zvezi z izvajanjem Evropskega statističnega kodeksa ravnanja, saj ima ta organ pomembno vlogo kot organ Unije, ki neodvisno ocenjuje, kako se omenjeni kodeks izvaja v evropskem statističnem sistemu (ESS), in svetuje, kako povečati zaupanje uporabnikov v evropsko statistiko.
- (4) Digitalna preobrazba je korenito spremenila razmere in ustvarila novo okolje z novimi potrebami po evropski statistiki. Obenem so se z nedavnimi humanitarnimi in političnimi dogodki, kot sta kriza zaradi COVID-19 ter kriza, povezana z energetiko in visokimi življenjskimi stroški, ki jo je povzročila ruska vojna agresija proti Ukrajini, povečale zahteve in pričakovanja po pravočasnejši, pogostejši in podrobnejši evropski statistiki, ki je potrebna kot podpora pri sprejemanju odločitev v EU ter za zagotovitev najboljšega možnega odziva Unije na krize.

⁽¹⁾ UL C, C/2023/1032, 20.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1032/oj>.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 13. marca 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 5. novembra 2024.

⁽³⁾ Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (UL L 87, 31.3.2009, str. 164).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2015/759 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremembi Uredbe (ES) št. 223/2009 o evropski statistiki (UL L 123, 19.5.2015, str. 90).

- (5) Nastanejo lahko krizne razmere, v katerih bo potrebna pravočasna in inovativna evropska statistika za odzivanje na nujne potrebe politike. Tako je pomanjkanje pravočasnih podatkov o dobičku na enoto in poslovnem dobičku ovira za oblikovalce politik, ko želijo celovito oceniti vprašanje dviga cen, pri čemer se pri raziskavah poskuša ugotoviti, ali so k inflaciji prispevale politike podjetij. Zato je zelo pomembno, da se vzpostavijo postopki za odzivanje na nujne potrebe politik po evropski statistiki.
- (6) Za obravnavanje vse večjih zahtev in pričakovanj po pravočasnejši, pogostejši in podrobnejši evropski statistiki ter po hitrejšem in bolj usklajenem odzivu ESS na nujne statistične zahteve v kriznih obdobjih je Uredbo (ES) št. 223/2009 treba spremeniti. Namen te uredbe o spremembi je zagotoviti, da evropska statistika ostane ustrezna, ob upoštevanju spremenjenih in zahtevnejših potreb uporabnikov, zlasti z izkoriščanjem celotnega potenciala digitalnih virov podatkov in tehnologij in z omogočanjem njihove uporabe za evropsko statistiko, z zagotavljanjem večje prilagodljivosti ESS ter njegove sposobnosti za hitro in učinkovito odzivanje na krize, z omogočanjem souporabe podatkov in z okrepljenim usklajevanjem med partnerji ESS.
- (7) Da bi se upoštevale sedanje razmere in digitalno okolje, v katerem deluje ESS, bi bilo treba v Uredbo (ES) št. 223/2009 uvesti nove ali posodobljene opredelitve za pojasnitev pojmov „podatki“, „metapodatki“, „imetnik podatkov“, „vir podatkov“, „dostop do podatkov“ in „uporaba za statistične namene“.
- (8) Nedavni dogodki, kot sta pandemija COVID-19 ter kriza, povezana z energetiko in visokimi življenjskimi stroški, ki jo je povzročila ruska vojna agresija proti Ukrajini, so pokazali, da je pravočasna, zanesljiva in primerljiva evropska statistika ključna za uspešen odziv javnih organov na izredne razmere. Zato bi moralo biti ESS omogočeno, da hitro izvede usklajene ukrepe, če se zunaj rednega okvira načrtovanja, zlasti v kriznih obdobjih, priznanih s pravnimi akti Unije – kot so Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2018/1993 ⁽⁵⁾, Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾, Uredba Sveta (EU) 2016/369 ⁽⁷⁾, Uredba Sveta (EU) 2022/2372 ⁽⁸⁾ in uredba o vzpostavitvi okvira ukrepov glede izrednih razmer na notranjem trgu in njegovi odpornosti (akt o izrednih razmerah na notranjem trgu in njegovi odpornosti) –, pojavijo nujne potrebe po podatkih in statistikah. V takih razmerah bi moral imetnik podatkov na zahtevo dati podatke na voljo NSU ali Komisiji (Eurostatu), kadar ta NSU ali Komisija (Eurostat) dokaže izjemno potrebo po uporabi zahtevanih podatkov v skladu s pravili, določenimi v Uredbi (EU) 2023/2854 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹⁾. Komisija (Eurostat) bi morala imeti možnost, da nujne statistične ukrepe sprejme v tesnem sodelovanju z Odborom za evropski statistični sistem (Odbor za ESS). NSU in drugi nacionalni organi, pristojni za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike (v nadaljnjem besedilu: drugi nacionalni organi), bi morali imeti možnost, da pri teh ukrepih sodelujejo prostovoljno.
- (9) Dostop do novih virov podatkov, tudi velepodatkov, ki izvirajo iz digitalnih storitev in interneta stvari, ter njihova uporaba postajata ključna za učinkovitejšo in cenejšo pripravo pravočasne, ustrezno pogoste in dovolj podrobne evropske statistike. Ti novi viri podatkov prav tako pomembno prispevajo k oblikovanju statističnih vzorčnih okvirov za namene ESS. Zato bi bilo treba zagotoviti splošen dostop do novih virov podatkov, zlasti pa do podatkov v zasebni lasti, za razvoj in pripravo evropske uradne statistike, ki mora biti robustna ter temeljiti na poštenih, jasnih, predvidljivih in sorazmernih pravilih v skladu z okvirom Unije za temeljne pravice. Dostop do podatkov v zasebni lasti bi moral biti zagotovljen v skladu z načelom stroškovne učinkovitosti in ne bi smel pretirano obremeniti gospodarskih subjektov, kot je določeno v členu 338(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

⁽⁵⁾ Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2018/1993 z dne 11. decembra 2018 o enotni ureditvi EU za politično odzivanje na krize (UL L 320, 17.12.2018, str. 28).

⁽⁶⁾ Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (UL L 347, 20.12.2013, str. 924).

⁽⁷⁾ Uredba Sveta (EU) 2016/369 z dne 15. marca 2016 o zagotavljanju nujne pomoči v Uniji (UL L 70, 16.3.2016, str. 1).

⁽⁸⁾ Uredba Sveta (EU) 2022/2372 z dne 24. oktobra 2022 o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije (UL L 314, 6.12.2022, str. 64).

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2023/2854 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2023 o harmoniziranih pravilih za pravičen dostop do podatkov in njihovo uporabo ter spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 in Direktive (EU) 2020/1828 (Akt o podatkih) (UL L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj>).

- (10) Pri podatkih v zasebni lasti gre za veliko količino podatkov, ki jih imajo zasebni subjekti in so bili pridobljeni na podlagi njihove dejavnosti, statistični organi pa bi jih lahko uporabili za pripravo uradne statistike. To so lahko tudi podatki v lasti organizacij civilne družbe. Ti podatki so lahko ključni za dopolnitev uradne statistike ter spremljanje gospodarskega, socialnega in okoljskega napredka, zlasti napredka v zvezi s cilji Združenih narodov glede trajnostnega razvoja. Zato bi bilo treba uporabo teh podatkov močno spodbujati.
- (11) ESS že dlje časa zahteva dostop do novih virov podatkov, zlasti do podatkov v zasebni lasti, kot dokazujeta dokument o stališču ESS do podatkov v zasebni lasti, ki so v javnem interesu, iz novembra 2017 in dokument o stališču ESS o predlogu prihodnjega akta o podatkih iz junija 2021.
- (12) Za uporabo podatkov v zasebni lasti in drugih novih virov podatkov bi morali veljati strogi pravni, tehnični in postopkovni zaščitni ukrepi ter zagotovila, vključno z uvedbo visoke stopnje varnosti, zaupnosti in spoštovanja zasebnosti, kot je že določeno v Uredbi (ES) št. 223/2009. Dostop do podatkov v zasebni lasti bi moral biti omejen na NSU, ki delujejo na lastno pobudo ali v imenu drugih nacionalnih organov ESS, in Komisijo (Eurostat). Zahtevati bi se smeli samo podatki, nujno potrebni za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike ter statistike v razvoju. Take podatke v zasebni lasti bi bilo treba psevdonimizirati v skladu s členom 89 Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁰⁾ in členom 13 Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹¹⁾.
- (13) Zahtevki za podatke v zasebni lasti, ki jih predložijo NSU ali Komisija (Eurostat), bi morali biti pregledni in sorazmerni glede svojega obsega in podrobnosti. V povezavi s tem je treba določiti in pojasniti namen zahtevka, predvideno uporabo zahtevanih podatkov, pogostost dajanja podatkov na voljo in roke, do katerih jih je treba dati na voljo, ter operativne ureditve za njihovo dajanje na voljo. Pri obdelavi podatkov v povezavi z omenjenimi zahtevki za podatke se ne bi smelo posegati v Direktivo 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾, Uredbo (EU) 2016/679 in Uredbo (EU) 2018/1725, kot je ustrezno. Ker je uradna statistika javna dobrina, bi moral biti dostop do podatkov brezplačen. Kadar podatke zahteva NSU, lahko države članice zasebnemu imetniku podatkov izplačajo nadomestilo, ki je omejeno na storitev obdelave v skladu z zahtevanimi specifikacijami, razen kadar nacionalno pravo NSU oziroma drugim nacionalnim organom ne dovoljuje izplačevanja nadomestila imetnikom podatkov. Kadar podatke zahteva Komisija (Eurostat), bi morala zasebnemu imetniku podatkov ponuditi razumno nadomestilo, ki je omejeno na storitev obdelave v skladu z zahtevanimi specifikacijami.
- (14) Ko NSU ali Komisija (Eurostat) podata zahtevke za podatke, bi morala zasebnega imetnika podatkov pozvati k dialogu, da se določijo konkretni parametri zahtevkov za podatke in druge podrobnosti, tudi to, kako dati podatke na voljo, ter morebitni organizacijski in tehnični ukrepi za zaščito zaupnosti podatkov in poslovnih skrivnosti, z namenom sklenitve sporazuma o teh vidikih. Če se v treh mesecih ne doseže sporazum ali če ga zasebni imetnik podatkov ne spoštuje, bi moral NSU imeti možnost zasebnemu imetniku podatkov izdati še en zahtevek, da podatke da na voljo. Če zasebni imetnik podatkov namerno ali iz malomarnosti podatkov do roka ne posreduje ali posreduje nepravilne, nepopolne ali zavajajoče podatke, bi morala država članica ali Komisija sprejeti izvršilne ukrepe, pri čemer bi morala imeti tudi možnost naložiti globe, ki bi morale biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne, pri čemer bi bilo treba upoštevati naravo, resnost, ponavljanje in trajanje kršitve glede na zadevni javni interes. Komisija bi morala določiti najvišje zneske glob, ki jih naloži. Komisija lahko izda smernice o izračunu globe. Vsi sklepi, ki jih Komisija sprejme na podlagi te uredbe o spremembi, so predmet nadzora Sodišča Evropske unije v skladu s PDEU. Sodišče Evropske unije bi moralo imeti v skladu s členom 261 PDEU neomejeno pristojnost glede glob, ki jih naloži Komisija.

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

⁽¹²⁾ Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL L 201, 31.7.2002, str. 37).

- (15) Spodbujati bi bilo treba nadaljnje povezovanje statistike in geoprostorskih informacij, da se omogočijo učinkovitejša raba virov in boljše povezovanje podatkov s strani različnih javnih organizacij, priprava novih statističnih rezultatov, kot je prostorska analiza, ter boljše prikazovanje in izkazovanje podatkov. Tovrstno nadaljnje povezovanje bi podpiralo sprejemanje odločitev in spremljanje ciljev politik na ravni Unije in nacionalni ravni.
- (16) Komisija (Eurostat), NSU in drugi nacionalni organi bi si morali prizadevati, da bi z uporabo najnovejših tehnologij, ki so enostavne za uporabo, omogočili dostop do svojih podatkovnih zbirk ter podpornih metapodatkov in druge dokumentacije, pomembne za oceno kakovosti.
- (17) Evropsko statistiko razvija, pripravlja in izkazuje tudi Evropski sistem centralnih bank (ESCB), vendar v ločenem pravnem okviru, ki odraža strukturo upravljanja ESCB. Pomembna sta tesno sodelovanje in ustrezna koordinacija med ESS in ESCB, zlasti za spodbujanje izmenjave podatkov med tema dvema sistemoma izključno za statistične namene v skladu s členom 338(1) PDEU in členom 5 Protokola št. 4 o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke. Poleg tega se bi morala Uredba (ES) št. 223/2009 uporabljati brez poseganja v Uredbo Sveta (ES) št. 2533/98 ⁽¹³⁾.
- (18) K večji kakovosti evropske statistike prispeva tudi izmenjava zaupnih podatkov. Kar zadeva izmenjavo teh podatkov, si ESS dejavno prizadeva za nadaljnji razvoj, tudi z določbami o prenosu zaupnih podatkov v različnih sektorskih zakonodajah. Ta prizadevanja bi bilo treba nadaljevati. Medsebojna izmenjava zaupnih podatkov bi morala biti dovoljena tako znotraj ESS kot med ESS in ESCB, kadar je to potrebno za učinkovit razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike ali za njeno večjo kakovost. Kadar so bili zaupni podatki posredovani Komisiji (Eurostatu), bi bilo treba zahtevati odobritev NSU ali drugega nacionalnega organa, ki je podatke posredoval.
- (19) Treba je zagotoviti, da nacionalni javni in poljavni organi, odgovorni za administrativne vire podatkov, administrativne podatkovne zbirke, administrativne sisteme interoperabilnosti ali administrativne podatke, ki so pomembni za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, omogočijo NSU in drugim nacionalnim organom brezplačen dostop do teh podatkov ter njihovo uporabo in povezovanje pravočasno in dovolj pogosto za namene razvoja, priprave in izkazovanja evropske statistike. Države članice bi morale omogočiti oblikovanje statističnih vzorčnih okvirov na podlagi ustreznih administrativnih podatkov, ki jih hranijo NSU in drugi nacionalni organi.
- (20) Še naprej bi bilo treba spodbujati uporabo statistike iz več virov, tj. statistike, ki je bila razvita ali pripravljena na podlagi različnih virov podatkov, med drugim tudi na podlagi modelov in drugih statističnih metod ali inovativnih pristopov.
- (21) Kadar dejavnosti, ki se izvajajo na podlagi Uredbe (ES) št. 223/2009, vključujejo obdelavo osebnih podatkov za uradne statistične namene v skladu s pooblastilom, podeljenim statističnim organom, da zahtevajo osebne podatke na podlagi ustreznega metodološkega opisa vsake priprave statistike, mora biti obdelava teh podatkov v skladu z ustreznim pravom EU o varstvu osebnih podatkov, in sicer z uredbama (EU) 2018/1725 in (EU) 2016/679. V skladu z načeli iz navedenih uredb bi se morali za obdelavo teh podatkov uporabljati ustrezni zaščitni ukrepi za pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. S temi zaščitnimi ukrepi bi bilo treba poskrbeti za uvedbo tehničnih in organizacijskih ukrepov, s katerimi bi se zagotovilo zlasti spoštovanje načela najmanjšega obsega podatkov. Med temi ukrepi je lahko tudi psevdonimizacija.
- (22) Za obdelavo osebnih podatkov za namene uradne statistike, ki jo izvajajo NSU in drugi nacionalni organi ter za katero se šteje, da je v javnem interesu, bi morala veljati odstopanja in ustrezni zaščitni ukrepi v skladu z Uredbo (EU) 2016/679. Nadaljnja obdelava osebnih podatkov za statistične namene na primer ne bi smela veljati za nezdržljivo s prvotnimi nameni, za katere so bili podatki zbrani. Osebni podatki, ki se obdelujejo za statistične namene v javnem interesu, so zaupni podatki, zato zanje velja načelo statistične zaupnosti, kar pomeni, da bi se morali uporabljati le za statistične namene in se nikoli ne bi smeli uporabljati za podporne ukrepe ali odločitve v zvezi z določeno fizično osebo. V tem okviru so med posebnimi zaščitnimi ukrepi, ki bi jih bilo treba uvesti, kadar je pri souporabi podatkov na podlagi Uredbe (ES) št. 223/2009 potrebna obdelava osebnih podatkov, tehnični in organizacijski ukrepi, kot so tehnologije za boljše varovanje zasebnosti in spoštovanje načel omejitve namena, najmanjšega obsega podatkov, omejitve hrambe ter celovitosti in zaupnosti, kot so določena v Uredbi (EU) 2016/679 in Uredbi (EU) 2018/1725 ter podrobneje opisana v Evropskem statističnem kodeksu ravnanja. V tem smislu bi se morale pri souporabi

⁽¹³⁾ Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih informacij s strani Evropske centralne banke (UL L 318, 27.11.1998, str. 8).

podatkov uporabljati tehnologije za boljše varovanje zasebnosti, ki so posebej zasnovane za izvajanje teh načel. Na podlagi člena 89(2) Uredbe (EU) 2016/679 bi bilo treba z nacionalnim pravom NSU in drugim nacionalnim organom omogočiti odstopanja za namene razvoja, priprave in izkazovanja evropske statistike, pri čemer bi bilo treba spoštovati zaščitne ukrepe, določene v navedeni uredbi.

- (23) Da bi bili pri postopnem vključevanju novih tehnologij in novih vpogledov vodilni ter s tem poskrbeli, da bo evropska statistika vselej ostala relevantna, bi bilo treba določiti pravila, na podlagi katerih bo v okviru skupnih prizadevanj ESS mogoče v skladu s potrebami uporabnikov na določenih področjih razvijati statistiko, in sicer v obliki statistike v razvoju ali eksperimentalne statistike, s ciljem njene vključitve v redno pripravo evropske statistike. Čeprav takšna statistika ne izpolnjuje nujno vseh meril kakovosti, določenih v členu 12(1) Uredbe (ES) št. 223/2009, bi se morala obravnavati kot evropska statistika. Objava statistike v razvoju oziroma eksperimentalne statistike bi morala vsebovati pregledne informacije o njeni kakovosti.
- (24) NSU in drugi nacionalni organi bi morali pri svojih prizadevanjih za inovacije in razvoj novih statističnih rezultatov v največji možni meri upoštevati potrebe uporabnikov, ki se izražajo zlasti na svetih nacionalnih uporabnikov statistike ali v drugih ustreznih organih. Na ravni Unije bi morala Komisija Evropski svetovni odbor za statistiko, ki je bil ustanovljen s Sklepom št. 234/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁴⁾ kot glavni organ Unije, ki predstavlja uporabnike, dajalce podatkov in proizvajalce evropske statistike, obvestiti o tem, kako je upoštevala njegova mnenja, zlasti glede razvoja nove evropske statistike.
- (25) Da bi sledili najnovejšim akademskim trendom in izboljšali kakovost statističnih podatkov in metod, bi morali statistični organi na nacionalni in evropski ravni spodbujati močno, strukturirano in stalno interdisciplinarno sodelovanje z akademskimi in raziskovalnimi institucijami, zlasti pri razvoju novih statistik, preskušanju novih metod in tehnologij ter spodbujanju inovacij in eksperimentiranja. Za namene Uredbe (ES) št. 223/2009 bi morali znanstveni nameni zajemati raziskovalne dejavnosti, kot so tehnološki razvoj in dokazovanje ter temeljne in uporabne raziskave.
- (26) Glede na zaupanje, ki ga uživajo NSU in njihovo visoko raven tehničnega znanja na področju upravljanja, kakovosti in varstva podatkov in metapodatkov, bi bilo treba države članice spodbuditi, da skladno z načelom subsidiarnosti NSU dodelijo pomembno vlogo v nacionalnih okvirih upravljanja podatkov, vključno s tistimi, ki so predvideni v Uredbi (EU) 2022/868 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁵⁾, s ciljem spodbujanja souporabe podatkov, povezovanja in interoperabilnosti podatkov, opisa metapodatkov, zagotavljanja kakovosti in določanja standardov. V zvezi s tem bi morali biti NSU in drugi nacionalni organi vključeni v začetno zasnov, nadaljnji razvoj in odpravo administrativnih virov podatkov, administrativnih podatkovnih zbirk ali administrativnih sistemov interoperabilnosti. Tako vključenost bi bilo treba, kadar je ustrezno, okrepiti, da se med drugim zagotovita skladnost in kakovost podatkov ter da se zmanjša breme poročanja.
- (27) Podatki, ki so zakonito na voljo javnosti in ki na podlagi nacionalnega prava ali prava Unije ostajajo na voljo javnosti, se ne bi smeli šteti za zaupne, kadar se uporabljajo za statistične namene ali za namen izkazovanja statistike, pridobljene iz takih podatkov.
- (28) Zaradi večje pravočasnosti na ravni Unije bi bilo treba Komisiji (Eurostatu) omogočiti, da izkazuje evropsko statistiko držav članic, takoj ko je ta objavljena na nacionalni ravni, tudi če je bila objavljena pred roki za zagotovitev statistike, določenimi v zadevni sektorski zakonodaji Unije.
- (29) Pomanjkanje usklajevanja lahko privede do neučinkovitosti in nedoslednosti ter vzbuja dvome o kakovosti evropske statistike. Institucije in organi Unije bi se morali pri razvoju novih statistik na svojih področjih pristojnosti sistematično posvetovati s Komisijo (Eurostatom) o statističnih metodologijah in kakovosti podatkov. Usklajevanje bi bilo potrebno tudi pri drugi statistiki, ki je ključna za obveščanje oblikovalcev politik in državljanov, zlasti ker bi njena kakovost lahko vplivala na ugled evropske statistike.

⁽¹⁴⁾ Sklep št. 234/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 o ustanovitvi Evropskega svetovnega odbora za statistiko in razveljavitvi sklepa Sveta 91/116/EGS (UL L 73, 15.3.2008, str. 13).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2022/868 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2022 o evropskem upravljanju podatkov in spremembi Uredbe (EU) 2018/1724 (Akt o upravljanju podatkov) (UL L 152, 3.6.2022, str. 1).

- (30) Ker cilja te uredbe, in sicer spremembe pravnega okvira za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi skladnosti in primerljivosti lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (31) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja Uredbe (ES) št. 223/2009 bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za določitev nujnih statističnih ukrepov in postopka za njihovo izvajanje – vključno z ustreznim časovnim okvirom, pogostostjo in zahtevami glede kakovosti, ki jih morajo uporabiti tiste države članice, ki prostovoljno sodelujejo pri nujnem statističnem ukrepu – ter postopka za podaljšanje teh nujnih ukrepov, pa tudi za določitev tehničnih vidikov souporabe podatkov med statističnimi organi v skladu z navedeno uredbo. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁶⁾.
- (32) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je mnenje podal 6. septembra 2023.
- (33) Opravljeno je bilo posvetovanje z Odborom za ESS –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Spremembe Uredbe (ES) št. 223/2009

Uredba (ES) št. 223/2009 se spremeni:

(1) člen 3 se spremeni:

(a) vstavijo se naslednje točke:

„4a. ‚podatki‘ pomeni vsak digitalni ali nedigitalni prikaz dejanj, dejstev ali informacij in vsako zbiranje takšnih dejanj, dejstev ali informacij o opazovanih enotah;

4b. ‚metapodatki‘ pomeni vse informacije, s katerimi se opredelijo in opišejo podatki in postopki;

4c. ‚imetnik podatkov‘ pomeni pravno ali fizično osebo ali kateri koli drug subjekt, ki ima v skladu z veljavnim pravom Unije ali nacionalnim pravom pravico ter možnost upravljati in dati na voljo podatke, pridobljene s svojo dejavnostjo;“;

(b) vstavita se naslednji točki:

„5a. ‚vir podatkov‘ pomeni vir, ki zagotavlja podatke, ki so sami po sebi ali v kombinaciji s podatki iz drugih virov ustrezni in potrebni za razvoj in pripravo statistike, vključno z raziskovanji, popisi, administrativnimi podatki in podatki, ki jih imetniki podatkov dajo na voljo na zahtevo;

5b. ‚dostop do podatkov‘ pomeni, da nacionalni statistični urad, drug nacionalni urad ali Komisija (Eurostat) v skladu s posebnimi tehničnimi, pravnimi ali organizacijskimi zahtevami obdeluje podatke, ki jih je zagotovil ali dal na voljo imetnik podatkov;“;

(c) točka 8 se nadomesti z naslednjim:

„8. ‚uporaba za statistične namene‘ pomeni izključno uporabo s strani statističnih organov za razvoj, pripravo in izkazovanje statističnih rezultatov in analiz, vključno z raziskovalnimi in znanstvenimi dejavnostmi, ali za določitev vzorčnih okvirov;“;

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

(2) vstavi se naslednji člen:

„Člen 16a

Statistični odziv na nujne potrebe politik v kriznih razmerah

1. Komisija (Eurostat) preuči krizne razmere in lahko po potrebi sprejme nujne statistične ukrepe, ob upoštevanju postopkov, določenih v tem členu, kadar sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) treba se je odzvati na nujne potrebe politik, ki nastanejo zaradi danih kriznih razmer, po aktiviranju vzpostavljenih mehanizmov za izredne razmere v skladu s pravnimi akti Unije, kot so Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2018/1993 (*) ali drugi pravni akti Unije o izrednih razmerah;

(b) navedenih nujnih potreb politik ni mogoče zadovoljiti v okviru evropskega statističnega programa.

2. Nujne statistične ukrepe iz odstavka 1 na ravni Unije izvaja Komisija (Eurostat) v tesnem sodelovanju z NSU in drugimi nacionalnimi organi, vključujejo pa lahko:

(a) pripravo evropske statistike na podlagi novih virov podatkov ali zbiranje podatkov, pri čemer se upoštevata obremenitev dajalcev podatkov in stroškovna učinkovitost za države članice;

(b) zagotavljanje novih statističnih kazalnikov in vpogledov na podlagi obstoječih podatkov;

(c) razvoj metodoloških smernic, da bi bile statistike med državami članicami, ki so jih prizadele krizne razmere, primerljive in usklajene;

(d) druge usklajene ukrepe na ravni Unije, katerih cilj je zagotoviti pravočasen in ustrezen statistični odziv na določene razmere.

3. Komisija (Eurostat) pri ocenjevanju potrebe po nujnih statističnih ukrepih iz odstavka 1 nemudoma obvesti Odbor za ESS, se z njim posvetuje in ustrezno upošteva njegove strokovne smernice. Nujne statistične ukrepe, ki naj bi se sprejeli, predhodno preuči Odbor za ESS. V ta namen Komisija (Eurostat) Odboru za ESS predloži podrobne informacije o načrtovanih ukrepih, njihovo utemeljitev na podlagi stroškovne učinkovitosti, informacije o načinu in časovnem razporedu njihove izvedbe, oceno o bremenu poročanja za dajalce podatkov in informacije o finančnem prispevku Unije za kritje dodatnih stroškov, ki jih imajo NSU in drugi nacionalni organi.

4. Države članice se lahko ločeno in prostovoljno odločijo, da bodo sodelovale pri nujnih statističnih ukrepih iz odstavka 1. Ti nujni statistični ukrepi so ustrezni in se z njimi zadovoljujejo nujne potrebe politik, ki izhajajo iz kriznih razmer v Uniji. Države članice pri sodelovanju pri nujnih statističnih ukrepih upoštevajo dogovorjeni skupni časovni okvir, pogostost in zahteve glede kakovosti za nacionalne podatke, ki jih je treba zagotoviti Komisiji (Eurostatu).

5. Komisija lahko z izvedbenimi akti določi nujne statistične ukrepe iz odstavka 1 tega člena in postopek za njihovo izvajanje, vključno z ustreznim časovnim okvirom, pogostostjo in zahtevami glede kakovosti, ki jih morajo uporabiti države članice, ki prostovoljno sodelujejo pri nujnem statističnem ukrepu. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2).

Brez poseganja v pristojnosti proračunskega organa se NSU in drugim nacionalnim organom s seznama, pripravljenega na podlagi člena 5(2) te uredbe, za kritje dodatnih stroškov, ki nastanejo zaradi izvajanja teh nujnih statističnih ukrepov, da na voljo finančni prispevek iz programa Enotni trg, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/690 Evropskega parlamenta in Sveta (**), in v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta (***). Poleg tega lahko ti NSU in drugi nacionalni organi zaprosijo za podporo iz drugih veljavnih finančnih programov Unije v skladu s pravili teh programov. Države članice lahko zaprosijo tudi za podporo iz Instrumenta za tehnično podporo, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta (****). Višina finančnega prispevka iz tega pododstavka se določi glede na razpoložljivost sredstev v skladu s pravili ustreznega programa financiranja, zlasti v skladu s pravili evropskega statističnega programa.

6. Izvedbeni akti, sprejeti v skladu z odstavkom 5 tega člena, ostanejo v veljavi največ toliko časa, kolikor trajajo zadevne krizne razmere, v nobenem primeru pa ne dlje kot 12 mesecev. V ustrezno utemeljenih primerih se lahko to obdobje z izvedbenim aktom podaljša za dodatnih 12 mesecev. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2).

- (*) Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2018/1993 z dne 11. decembra 2018 o enotni ureditvi EU za politično odzivanje na krize (UL L 320, 17.12.2018, str. 28).
- (**) Uredba (EU) 2021/690 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi programa za notranji trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, področje rastlin, živali, hrane in krme in evropsko statistiko (program Enotni trg) ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014 in (EU) št. 652/2014 (UL L 153, 3.5.2021, str. 1).
- (***) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).
- (****) Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo (UL L 57, 18.2.2021, str. 1).“;

(3) člen 17a se nadomesti z naslednjim:

„Člen 17a

Dostop do administrativnih podatkov in njihova uporaba ter povezovanje za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike

1. Nacionalni javni in poljavni organi, ki so na podlagi nacionalnega prava odgovorni za administrativne vire podatkov, administrativne podatkovne zbirke, administrativne sisteme interoperabilnosti ali administrativne podatke, ki so pomembni in potrebni za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, omogočijo NSU in drugim nacionalnim organom brezplačen dostop do teh podatkov in ustreznih metapodatkov ter njihovo uporabo in povezovanje na pravočasen način in dovolj pogosto ter z dovolj visoko razčlenjenostjo za namene razvoja, priprave in izkazovanja evropske statistike.

2. Pri začetni zasnovi, nadaljnjem razvoju in odpravi administrativnih virov podatkov, administrativnih podatkovnih zbirk in administrativnih sistemov interoperabilnosti, ki so jih vzpostavili in jih vzdržujejo drugi organi, se opravi posvetovanje z NSU in Komisijo (Eurostatom), ki pri teh dejavnostih tudi sodelujejo, s čimer se omogoči nadaljnja uporaba teh virov podatkov, podatkovnih zbirk in sistemov interoperabilnosti za namene priprave evropske statistike. Vključeni so tudi v dejavnosti standardizacije v zvezi z administrativnimi viri podatkov, administrativnimi podatkovnimi zbirkami in administrativnimi sistemi interoperabilnosti, ki so pomembni za pripravo evropske statistike.

2a. Za namene te uredbe se Komisiji (Eurostatu) na zahtevo omogočijo pravočasen dostop do ustreznih podatkov in metapodatkov iz podatkovnih zbirk in sistemov interoperabilnosti, ki jih vzdržujejo organi in agencije Unije, ter njihovo uporabo in povezovanje, brez poseganja v akte Unije o vzpostavitvi teh podatkovnih zbirk in sistemov interoperabilnosti, vključno s centralnim registrom za poročanje in statistične podatke (CRRS), vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2019/817 Evropskega parlamenta in Sveta (*). V ta namen Komisija (Eurostat) sodeluje z ustreznimi organi in agencijami Unije za določitev zahtevanih prilagojenih podatkov in metapodatkov, operativnih ureditev za uporabo podatkov ter potrebnih fizičnih in logičnih zaščitnih ukrepov. Kadar so podatki in metapodatki, potrebni za evropsko statistiko, na voljo le v podatkovnih zbirkah in sistemih interoperabilnosti, ki jih vzdržujejo organi in agencije Unije, lahko Komisija (Eurostat) te podatke na zahtevo posreduje ustreznim NSU ali drugim nacionalnim organom, pristojnim za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, pri čemer se ne posega v akte Unije o vzpostavitvi teh podatkovnih zbirk in sistemov interoperabilnosti.

3. Dostop in vključenost NSU, drugih nacionalnih organov ter Komisije (Eurostata) na podlagi odstavkov 1, 2 in 2a sta omejena na administrativne vire podatkov, administrativne podatkovne zbirke in administrativne sisteme interoperabilnosti v njihovem zadevnem sistemu javne uprave.

4. Administrativnim virom podatkov, administrativnim podatkovnim zbirkam in administrativnim sistemom interoperabilnosti, ki jih njihovi lastniki dajo na voljo NSU, drugim nacionalnim organom in Komisiji (Eurostatu), da bi jih uporabili pri pripravi evropske statistike, se priložijo ustrezni metapodatki.

5. NSU, drugi nacionalni organi in organi iz odstavka 1 vzpostavijo potrebne mehanizme sodelovanja v skladu z nacionalnimi posebnostmi. Ti mehanizmi omogočajo tudi, da NSU preverjajo kakovost podatkov in vzpostavljajo statistične okvire na podlagi ustreznih administrativnih podatkov, do katerih dostopajo.

(*) Uredba (EU) 2019/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju meja in vizumov ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 in (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta ter Odločbe Sveta 2004/512/ES in Sklepa Sveta 2008/633/PNZ (UL L 135, 22.5.2019, str. 27).“;

(4) vstavijo se naslednji členi:

„Člen 17b

Obveznost zasebnih imetnikov podatkov, da dajejo podatke na voljo za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike

1. NSU ali Komisija (Eurostat) lahko brez poseganja v obveznosti poročanja, zbiranje podatkov ali dostop do podatkov, ki so določeni v sektorski zakonodaji Unije na področju statistike, ali v obveznost imetnikov podatkov, da dajejo podatke na voljo na podlagi izjemne potrebe v skladu z Uredbo (EU) 2023/2854 Evropskega parlamenta in Sveta (*), od zasebnega imetnika podatkov zahtevajo, da da podatke in ustrezne metapodatke na voljo brezplačno, kadar so zahtevani podatki nujno potrebni za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike ter jih ni mogoče pridobiti z drugimi sredstvi ali pa se bo z njihovo ponovno uporabo znatno zmanjšalo breme poročanja za imetnike podatkov in druga podjetja. Tako zbiranje podatkov ali dostop do njih lahko Komisija vključi v letni delovni program.

2. NSU lahko kot koordinator nacionalnega statističnega sistema predloži zahtevek za podatke zasebnemu imetniku podatkov v imenu drugega nacionalnega organa, če so zahtevani podatki potrebni za evropsko statistiko, ki jo razvija, pripravlja in izkazuje omenjeni drugi nacionalni organ. NSU in drugi nacionalni organi države članice sodelujejo, da se prepreči preveliko breme za zasebne imetnike podatkov.

3. NSU in Komisija (Eurostat) sodelujejo in si pomagajo, da se prepreči preveliko breme za zasebne imetnike podatkov in da se določi, kdo mora predložiti zahteve za podatke. Zasebnemu imetniku podatkov zahtevek za podatke predloži NSU, razen če se Komisija (Eurostat) in zadevni NSU strinjajo, da je učinkoviteje, če zahtevek predloži Komisija (Eurostat), na primer v primeru zasebnih imetnikov podatkov, ki delujejo na ravni celotne Unije.

4. Komisija (Eurostat) lahko v dogovoru z NSU vzpostavi varno infrastrukturo, ki se uporablja prostovoljno, da se omogoči nadaljnja souporaba podatkov z NSU in drugimi nacionalnimi organi, do katerih se je dostopalo v skladu z odstavkom 3.

Varna infrastruktura iz prvega pododstavka temelji na tehnologijah, ki so posebej zasnovane za skladnost z uredbama (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta (**) in (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta (***).

5. Kadar je za podatke, ki jih NSU zahteva v skladu z odstavkom 1, potrebna posebna storitev obdelave, lahko države članice zasebnemu imetniku podatkov izplačajo nadomestilo za to storitev, razen kadar nacionalno pravo NSU ali drugim nacionalnim organom, odgovornim za pripravo statistike, preprečuje izplačevanje nadomestil imetnikom podatkov. Kadar podatke zaradi učinkovitosti zahteva Komisija (Eurostat) na podlagi odstavka 3 in je zanje potrebna posebna storitev obdelave, Komisija (Eurostat) zasebnemu imetniku podatkov za to storitev ponudi razumno nadomestilo.

6. Ta člen se ne uporablja za mikro podjetja ali mala podjetja, kot so opredeljena v členu 2 Priloge k Priporočilu Komisije 2003/361/ES (****), razen v ustrezno utemeljenih primerih, kadar so podatki, ki jih hranijo mikro podjetja ali mala podjetja, zaradi narave in obsega teh podatkov posebnega pomena za uradno statistiko na nacionalni ravni.

Člen 17c

Zahtevki za podatke in ureditve za dajanje podatkov na voljo za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike

1. Kadar NSU ali Komisija (Eurostat) v skladu s členom 17b zahtevajo podatke:

- (a) navedejo, kateri podatki in metapodatki se zahtevajo;
- (b) navedejo statistično potrebo, za katero se v skladu s členom 17b(1) zahtevajo podatki;
- (c) navedejo pogostost dajanja podatkov na voljo in roke, do katerih jih je treba dati na voljo;
- (d) določijo operativno ureditev za dajanje podatkov na voljo.

2. Pri zahtevkih za podatke iz odstavka 1 se upošteva načelo najmanjšega obsega podatkov, zahtevki pa so tudi sorazmerni s statistično potrebo v smislu podrobnosti, obsega in pogostosti dajanja podatkov na voljo. Ti zahtevki se načeloma nanašajo na neosebne podatke in se nanašajo samo v posebnih okoliščinah na osebne podatke iz kategorij osebnih podatkov, ki se določijo v sektorski zakonodaji.

3. Po predložitvi zahtevka za podatke iz odstavka 1 NSU, drug nacionalni organ ali Komisija (Eurostat) in zadevni zasebni imetnik podatkov vzpostavita dialog, v katerem razpravljata in se dogovorita o ukrepih, potrebnih za dajanje podatkov na voljo za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, s ciljem sklenitve sporazuma.

4. Če sporazum iz odstavka 3 ni sklenjen v treh mesecih po obvestilu o zahtevku za podatke iz odstavka 1 ali če zasebni imetnik podatkov sporazuma ne spoštuje, sta na voljo naslednji možnosti:

- (a) kadar podatke zahteva NSU, lahko zasebnemu imetniku podatkov izda še en zahtevek, da podatke da na voljo v določenem roku, zasebni imetnik podatkov pa da te podatke na voljo v tem roku;
- (b) kadar podatke zahteva Komisija (Eurostat), lahko sprejme sklep, s katerim od zasebnega imetnika podatkov zahteva, da podatke da na voljo v roku, ki ni krajši od 15 koledarskih dni, zasebni imetnik podatkov pa da te podatke na voljo Komisiji (Eurostatu) v roku, določenem v omenjenem sklepu.

Odstavek 1 se uporablja za sklep iz točke (b) prvega pododstavka tega odstavka. Tak sklep upošteva vprašanja, pri katerih so se stališča tekom dialoga z zasebnim imetnikom podatkov morda zblížala. V sklepu se navedejo tudi rok, v katerem mora zasebni imetnik podatkov predložiti svoj odgovor, rok, v katerem mora zasebni imetnik podatkov zahtevane podatke dati na voljo, globe, določene v odstavku 6, ki se lahko uporabijo, če podatki niso predloženi pravočasno, in pravna sredstva, ki so na voljo zoper sklep.

5. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za učinkovito izvajanje zahtevkov iz odstavka 4, točka (a).

6. Komisija sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev učinkovitega izvajanja sklepov, sprejetih v skladu z odstavkom 4, točka (b). Med temi ukrepi je lahko naložitev glob, kadar zasebni imetnik podatkov namerno ali iz malomarnosti podatkov, ki se zahtevajo s sklepom iz odstavka 4, točka (b), ne predloži v določenem roku, ali zagotovi napačne, nepopolne ali zavajajoče podatke. Pri določanju višine glob Komisija upošteva naravo, resnost, trajanje in ponavljanje kršitve.

7. Komisija lahko sprejme sklep o naložitvi globe v enem letu po roku za predložitev podatkov, določenem v njenem sklepu iz odstavka 4, točka (b), kadar zasebni imetnik podatkov ne predloži nobenih podatkov, ali v enem letu po predložitvi nepravilnih, nepopolnih ali zavajajočih podatkov. Globe lahko znašajo do 25 000 EUR, v primeru ponovitve kršitve v obdobju treh let pa do 50 000 EUR. Pooblastilo Komisije za izvrševanje sklepov o naložitvi globe zastara v petih letih po datumu, ko je sklep postal dokončen. Pred sprejetjem sklepa na podlagi odstavka 6 tega člena Komisija zasebnemu imetniku podatkov omogoči, da se izjavi o njenih predhodnih ugotovitvah in ukrepih, ki bi jih Komisija utegnila sprejeti glede na te predhodne ugotovitve.

*Člen 17d***Pregled sklepov o naložitvi glob s strani Sodišča Evropske unije**

Sodišče Evropske unije ima v skladu s členom 261 Pogodbe o delovanju Evropske unije neomejeno pristojnost za pregled sklepov, s katerimi je Komisija naložila globe. Naloženo globo lahko prekliče, zniža ali zviša.

*Člen 17e***Obveznosti NSU, drugih nacionalnih organov in Komisije (Eurostata) pri uporabi podatkov, ki jih zasebni imetniki podatkov dajo na voljo za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike**

1. NSU in Komisija (Eurostat) podatke, ki so bili dani na voljo v skladu s členom 17b za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, uporabijo:

(a) izključno za statistične namene;

(b) v skladu s statističnimi načeli, določenimi v členu 2(1), ter

(c) v skladu z obveznostjo, da jih ne delijo izven ESS, razen če zasebni imetnik podatkov s tem soglaša.

2. NSU in Komisija (Eurostat) vzpostavijo ustrezne zaščitne ukrepe v zvezi z obdelavo osebnih podatkov za statistične namene v skladu s členom 89 Uredbe (EU) 2016/679 in členom 13 Uredbe (EU) 2018/1725, zlasti da bi spoštovali načelo psevdonimizacije podatkov.

3. NSU in Komisija (Eurostat):

(a) sprejmejo ustrezne ukrepe za zaščito statistične zaupnosti in poslovnih skrivnosti;

(b) kolikor je potrebna obdelava osebnih podatkov, izvajajo tehnične in organizacijske ukrepe za varstvo pravic in svoboščin posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki.

4. Odstavka 1 in 3 tega člena se uporabljata tudi za vsak drug nacionalni organ, ki je prejel podatke na zahtevo, ki jo je v njegovem imenu predložil NSU v skladu s členom 17b(2).

*Člen 17f***Souporaba podatkov, ki niso zaupni, v ESS ter njihova izmenjava med ESS in ESCB**

1. Podatki, ki niso zaupni, se na zahtevo, če je to potrebno in če so na voljo v agregatni obliki, med NSU – na lastno pobudo ali v imenu drugega nacionalnega organa – ter med NSU in Komisijo (Eurostatom) souporabljajo izključno za statistične namene ter za izboljšanje kakovosti evropske statistike.

2. Souporaba podatkov, ki niso zaupni, tudi podatkov, ki jih dajo na voljo zasebni imetniki podatkov, se na zahtevo in v primeru, da je to potrebno in so ti podatki na voljo v agregatni obliki, izvede med ESS in članico ESCB na področjih skupne odgovornosti ali skupnega interesa ter kadar se podatki uporabljajo izključno za statistične namene in za izboljšanje kakovosti evropske statistike, ki jo razvija in pripravlja ta članica ESCB.

3. Komisija (Eurostat) vzpostavi varno infrastrukturo za omogočanje souporabe podatkov na podlagi tega člena, NSU in, kadar je ustrezno, drugi nacionalni organi ali članice ESCB pa lahko to infrastrukturo za varno souporabo podatkov prostovoljno uporabljajo.

4. Komisija z izvedbenimi akti določi tehnične vidike souporabe podatkov med statističnimi organi iz tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2).

- (*) Uredba (EU) 2023/2854 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2023 o harmoniziranih pravilih za pravičen dostop do podatkov in njihovo uporabo ter spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 in Direktive (EU) 2020/1828 (Akt o podatkih) (UL L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj>).
- (**) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).
- (***) Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).
- (****) Priporočilo Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).“;

(5) vstavi se naslednje poglavje:

„Poglavje IIIa

Razvoj evropske statistike

Člen 17g

Statistika v razvoju

1. NSU, drugi nacionalni organi in Komisija (Eurostat) si prizadevajo za stalne inovacije ter razvoj novih statističnih rezultatov in vpogledov na podlagi vseh razpoložljivih virov podatkov ter za uporabo najsodobnejših tehnologij s ciljem njihove vključitve v redno pripravo evropske statistike. V ta namen lahko Komisija (Eurostat) v tesnem sodelovanju z Odborom za ESS začne razvoj novih statističnih rezultatov in vpogledov v celotnem ESS. Ti statistični rezultati in vpogledi se lahko vključijo v letni delovni program in se izvajajo prek posameznih statističnih ukrepov iz člena 14(1).

2. Za statistiko v razvoju se ne zahteva izpolnjevanje vseh meril kakovosti iz člena 12(1).

3. Komisija (Eurostat) sme evropsko statistiko v razvoju izkazovati s soglasjem NSU ali drugih nacionalnih organov in pri tem izrecno navede, da je ta statistika v razvoju. Tudi NSU in drugi nacionalni organi lahko izkazujejo evropsko statistiko v razvoju, ki jo pripravljajo sami.“;

(6) v členu 18 se doda naslednji odstavek:

„4. Komisija (Eurostat) lahko evropsko statistiko, ki so jo države članice že objavile na nacionalni ravni, izkaže pred roki, določenimi v ustrezni sektorski zakonodaji, če je ta statistika skladna z opredelitvami in klasifikacijo.“;

(7) v členu 21 se odstavek 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

„1. Prenos zaupnih podatkov od organa ESS iz člena 4, ki je podatke zbral, do drugega organa ESS je dopusten pod pogojem, da je ta prenos potreben za učinkovit razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike ali za povečanje kakovosti evropske statistike. Če so bili podatki posredovani Komisiji (Eurostatu), se zahteva odobritev NSU ali drugega nacionalnega organa, ki je podatke zagotovil.

2. Prenos zaupnih podatkov med organom ESS, ki je podatke zbral, in med članico ESCB je dopusten pod pogojem, da je ta prenos potreben za učinkovit razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike ali za povečanje kakovosti evropske statistike v okviru zadevnih pristojnosti ESS in ESCB ter da je bila ta potreba utemeljena. Če so bili podatki posredovani Komisiji (Eurostatu), se zahteva odobritev NSU ali drugega nacionalnega organa, ki je podatke zagotovil.“;

- (8) člen 23 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 23

Dostop do zaupnih podatkov za raziskovalne namene

Komisija (Eurostat) ali NSU ali drugi nacionalni organi na področju svojih pristojnosti lahko raziskovalcem, ki izvajajo statistične analize za znanstvene namene, dovolijo dostop do zaupnih podatkov – tudi tistih, ki jih dajo na voljo zasebni imetniki podatkov –, ki omogočajo le posredno identifikacijo statističnih enot. Če so bili podatki posredovani Komisiji (Eurostatu), se zahteva odobritev NSU ali drugega nacionalnega organa, ki je podatke zagotovil.

Komisija z izvedbenimi akti določi ureditev, pravila in pogoje v zvezi z dostopom na ravni Unije. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2).

Za namene te uredbe raziskovalni nameni zajemajo raziskovalne dejavnosti, kot so tehnološki razvoj in dokazovanje ter temeljne in uporabne raziskave.“;

- (9) člen 25 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 25

Javno dostopni podatki

Podatki, ki so zakonito na voljo javnosti in ki na podlagi nacionalnega prava ali prava Unije ostajajo na voljo javnosti, se ne štejejo za zaupne, kadar se uporabljajo za statistične namene ali za namene izkazovanja statistike, pridobljene iz takih podatkov. Med temi podatki so zlasti podatki o ključnih atributih posameznih podjetij, kot so navedeni v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2023/138 (*).

(*) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/138 z dne 21. decembra 2022 o določitvi seznama posebnih naborov podatkov velike vrednosti ter ureditve za njihovo objavo in ponovno uporabo (UL L 19, 20.1.2023, str. 43).“;

- (10) v poglavje VI se vstavi naslednji člen:

„Člen 26a

Prispevek k nacionalnim okvirom upravljanja podatkov

1. V skladu z načelom subsidiarnosti lahko NSU na nacionalni ravni prevzamejo funkcije, kot so določene v nacionalnih okvirih upravljanja podatkov, s ciljem spodbujanja povezovanja in interoperabilnosti podatkov, opisa metapodatkov, zagotavljanja kakovosti in določanja standardov, souporabe podatkov in ponovne uporabe podatkov, ter druge naloge in funkcije, določene v Uredbi (EU) 2022/868 Evropskega parlamenta in Sveta (*).

2. Opravljanje funkcij iz odstavka 1 tega člena s strani NSU je skladno z izvajanjem statističnih funkcij, ki poteka v skladu s statističnimi načeli iz člena 2(1).

(*) Uredba (EU) 2022/868 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2022 o evropskem upravljanju podatkov in spremembi Uredbe (EU) 2018/1724 (Akt o upravljanju podatkov) (UL L 152, 3.6.2022, str. 1).“;

- (11) vstavi se naslednji člen:

„Člen 27a

Ocenjevanje in pregled

Komisija do 27. decembra 2029 izvede oceno te uredbe ter o svojih glavnih ugotovitvah poroča Evropskemu parlamentu in Svetu. Pri tem zlasti oceni:

- (a) statistični odziv na krizne razmere iz člena 16a;

- (b) obveznost zasebnih imetnikov podatkov, da omogočijo uporabo svojih podatkov za evropsko statistiko v skladu s členi 17b, 17c, 17d in 17e;
- (c) souporabo podatkov v okviru ESS iz člena 17f;
- (d) razvoj evropske statistike iz poglavja IIIa.“.

Člen 2

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 27. novembra 2024

Za Evropski parlament

predsednica

R. METSOLA

Za Svet

predsednik

BÓKA J.
